

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2018-07-11
Besvaras senast
2018-07-25

Till statsrådet Sven-Erik Bucht (S)

2017/18:1572 Den extrema torkans effekter för lantbruket

Årets torka är extrem. Beten och vallar bränns ned, vårsåden likaså, och svår foderbrist väntar.

Väderprognoserna har inget regn i sikte på ytterligare tio dagar från i dag, den 6 juli 2018, och danska långtidsprognoser varnar för fortsatt långvarig torka. Sverige har över tid ett stabilt och bra klimat för matproduktion men några gånger per sekel kan förhållandena bli extrema med dramatiska följder för jordbruk och land.

För 150 år sedan, 1868, var torkan också extrem och svåra nödår satte igång utvandringen till Amerika. Det är inte aktuellt nu men för många bönder, och för deras djur, är läget alltmer ansträngt; grödor och beten bränns ned, allvarlig brist på foder och halm väntar, nötkreatur måste slaktas, köerna växer och priserna sjunker.

Den ekonomiska och psykiska pressen ökar hos allt fler bönder. På grund av torkan riskerar många att bryta mot reglerna för EU-stöd och kan drabbas av indragna stöd och sanktioner.

Många djurbönder är redan hårt pressade efter flera år med mycket låga mjölkpriser.

Torkan drabbar stora delar av norra Europa, vilket förstärker allvaret i situationen. I Danmark och i Sverige befarar man skördeförluster på många miljarder danska kronor.

LRF driver på både våra politiker och Jordbruksverket om att snabbt betala ut det som återstår från 2015, 2016 och 2017. Men också tidiga utbetalningar av årets pengar.

LRF för också en dialog med regeringen om hur vi kan använda EU:s krisstöd, men också om nationella stödinsatser. Det är bra.

Regeringen och myndigheterna måste nu omgående agera för att göra vad som är möjligt för att lindra effekterna på alla sätt som är möjliga och för att i dialog med näringen, livsmedelsindustrin, handeln med flera successivt göra alltmer.

Nöd måste kunna gå före lag, och blir torkans följder så stora som kan befaras så måste rimligen Sverige och EU snabbt kunna klara ut att regelverken i år i tunga avseenden (beten, djurkrav med mera) inte ska tillämpas.

Många bönder kan komma att pressas mellan brist på foder och långa slaktköer, och djurskyddslagens regler är stränga. Det är en desperat situation om det inte finns foder, kön till slakt är fem månader och djurskyddslagen kräver att djuren har normalt hull.

Är betena nedbrända och hettan stark måste tillskottsutfodring ske och djuren kan behöva stallas in, vilket strider mot beteslagen. Har man betesmarker med särskilda naturvärden som är nedbrända och djuren hungrar får inte tillskottsutfodring ske eftersom detta är en förutsättning för stöd.

Har man hästar och ges möjlighet att använda ett bete som är hägnat med taggtråd som annars inte skulle användas är detta förbjudet.

Finns gården i områden med sämre förutsättningar erhåller man kompensationsstöd som kräver ett bestämt antal djur. Sker utslaktning på grund av torkan och antalet temporärt minskar kan stödet halveras.

Sverige tillämpar många och hårda tvärvillkor. Kan man på grund av torkan inte uppfylla dessa kan EU-stödet reduceras med 4 procent.

Lantbrukarna har så mycket att nu oroa sig för och tvingas till mycket svåra beslut. Det är orimligt att de också ska behöva riskera indragna EU-stöd eller sanktioner. Regeringen måste därför omgående ge besked om allt ska göras för att detta inte ska ske, om orsaken till regelbrotten är extremtorkan.

Samtidigt som regeringen och Jordbruksverket och andra myndigheter löpande måste agera föreslår jag att regeringen inrättar en nationell krisgrupp där departement, myndigheter och näring med flera ingår, för att redan nu få en överblick över situationen och hur den utvecklas samt vilka åtgärder som kan vidtas för att på kort och längre sikt minska påfrestningarna.

Med anledning av ovanstående vill jag fråga statsrådet Sven-Erik Bucht:

Avser statsrådet och regeringen att tillsätta en krisgrupp på grund av den extrema torkan samt mildra EU-regler som på grund av torkan skulle drabba bönderna hårt?

.....

Staffan Danielsson (C)

Överlämnas enligt uppdrag

Ann Larsson